

Besluit

Accreditatiebesluit met een positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor of Arts in de wijsbegeerte (academisch gerichte bachelor) van de Universiteit Gent

Oordeel en samenvattend advies van de visitatiecommissie

datum	De visitatiecommissie (commissie) heeft vastgesteld dat de opleiding Bachelor of Arts in de wijsbegeerte (academisch gerichte bachelor) van de Universiteit Gent na tijdelijke erkenning
25 juli 2017	voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen. Ze beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.
onderwerp	
Definitief accreditatiebesluit	
BA in de wijsbegeerte	
(academisch gerichte bachelor)	<i>Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau</i>
Universiteit Gent	De visitatiecommissie (commissie) beoordeelt het beoogd eindniveau als voldoende (2013).
(005500)	Onderwerp niet behandeld tijdens de verkorte procedure na tijdelijke erkenning.
bijlagen	
4	<i>Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces</i>
	De visitatiecommissie (commissie) beoordeelt het onderwijsproces als voldoende (2016).

De commissie constateert dat de vorige visitatie heeft geleid tot een ware cultuuromslag binnen de opleiding. De oordelen van de vorige visitatiecommissie hebben de opleiding als het ware wakker geschud en resulteren in een engagement van alle betrokkenen. Of zoals een van de docenten het verwoordde: "de visitatie heeft als fundamenteel effect gehad dat we meer met elkaar zijn beginnen spreken en bereid zijn geweest om te luisteren naar de kritieken." Uit de gesprekken, de verslagen en andere relevante informatie op het elektronisch leerplatform Minerva wordt duidelijk dat de Opleidingscommissie (OC), met een voorzitter die de regie in handen neemt, hierbij een sturende rol speelt. Binnen de OC is een dynamiek op gang gekomen en heerst, zo vernam de commissie, een open klimaat. Ook studenten worden betrokken en geven aan dat zij zich gehoord voelen. Kortom: onderwijs staat op de agenda en is een gemeenschappelijk project geworden waarbij individueel en gezamenlijk serieus wordt nagedacht over kwaliteit en kwaliteitsverbetering.

Pagina 2 van 9 De visitatiecommissie stelt verder vast dat de opleiding ernstig werk heeft gemaakt van de aanbevelingen van de vorige visitatiecommissie. Bijna alle in het (goedgekeurde) herstelplan uit 2013 genoemde maatregelen zijn uitgevoerd. De dynamiek gaat tot plezier van de visitatiecommissie daarenboven verder dan enkel de uitvoering van het herstelplan. In het zelfevaluatie rapport, bevestigd in de gesprekken, wordt op een zinvolle manier invulling gegeven aan een toekomstperspectief dat rekening houdt met de doorgevoerde veranderingen.

De door de vorige commissie aangehaalde problemen in verband met de samenhang van het programma werden aangepakt. Zo heeft de opleiding, naast de indeling in vijf modules die reeds eerder bestond, een aantal leerlijnen geïdentificeerd om de reële opbouw van het programma beter weer te geven. Elke leerlijn staat in voor het realiseren van een bepaalde groep leerresultaten van de opleiding. Bijna alle vakken komen in meer dan één leerlijn voor, waardoor de competenties uit de verschillende leerlijnen op een geïntegreerde manier aan bod kunnen komen. De leerlijnen geven ook structuur aan de manier waarop het overleg tussen docenten wordt georganiseerd. In dit overleg per leerlijn hebben de voorzitter van de OC en de voorzitter van de toetscommissie een sturende rol. De opleiding heeft met deze nieuwe dimensie in het programma een werkbaar instrument in handen om de samenhang te controleren en beheren. Met de ECTS-fiches die sinds de vorige visitatie centraal worden gemonitord door de voorzitter van de OC en de voorzitter van de toetscommissie, heeft de opleiding daarenboven een bijkomend instrument om overlap en/of lacunes in het programma te detecteren en erover te overleggen. Het proces is nog gaande – een volgende stap is het maken van de koppeling tussen de leerlijn en de competenties – en de opleiding heeft nog werk met betrekking tot de ‘profilering’ van de leerlijnen om studenten en docenten meer vertrouwd te maken met het concept, maar de ontwikkelingen gaan de goede kant op, zo vindt de commissie.

In het programma zijn ook een aantal structurele aanpassingen doorgevoerd om de samenhang te bevorderen. De verplicht op te nemen algemene opleidingsonderdelen zijn uitgebreid van 135 naar 150 studiepunten, de vrij te kiezen minor is gereduceerd van 45 tot 30 studiepunten om de verhouding tussen filosofische en niet-filosofische opleidingsonderdelen beter in evenwicht te brengen, een bachelorproef van 5 studiepunten werd ingevoerd en twee nieuwe vakken ‘Politieke filosofie’ en ‘Filosofie van de religie’ zijn in het programma opgenomen.

De commissie heeft tot haar plezier geconstateerd dat een leerlijn Geschiedenis van het filosofische denken is ingevoerd, waardoor het bijvoorbeeld mogelijk wordt te begrijpen waarom er bepaalde verschuivingen zijn opgetreden binnen filosofische vraagstukken. In combinatie met het inleidingsvak Historisch overzicht van de wijsbegeerte geeft dat een goede invulling aan de historische component van de wijsbegeerte.

Om tegemoet te komen aan de kritiek van de vorige visitatiecommissie over de link tussen theorie en praktijk, voerde de opleiding in het programma een aantal opleidingsonderdelen in waarin studenten de opdracht krijgen om de geziene leerstof te betrekken op actuele problemen. In het opleidingsonderdeel ‘Vaardigheden en methodiek III’ wordt expliciet geoefend op communicatie met niet-filosofen en het brede publiek. In de opleidingsonderdelen ‘Politieke filosofie’ en ‘Filosofie van de religie’ worden maatschappelijk relevante vakinhouden behandeld. Op het vlak van onderwijs- en leervormen worden verschillende vormen afgewisseld waarbij gezocht wordt naar innovatieve en maatschappijgerichte leervormen zoals TED-talks en opiniestukken.

Pagina 3 van 9 Sinds de vorige visitatie zijn verder in een aantal vakken studentenpresentaties ingevoerd en nieuwe groepsopdrachten toegevoegd.

De studenten met wie de commissie sprak zijn tevreden over de inhoudelijke samenhang van het programma, vinden het programma in het algemeen evenwichtig en signaleerden geen storende overlappingsen. Deze tevredenheid blijkt ook uit de resultaten van bevestigingen en onderwijsbeoordelingen die zijn opgenomen in het zelfbeoordelingsrapport. De studenten missen wel een onderdeel 'Taalfilosofie' in het programma. Verder geven ze aan dat – hoewel sinds de vorige visitatie reeds concrete stappen zijn genomen om de oefening van de mondelinge presentaties te verbeteren – mondelinge presentaties nog steeds beperkt in het programma aanwezig zijn. De opleiding is zich hiervan bewust en vertelde de commissie dat dit 'work in progress' is waarvan de bespreking reeds is geagendeerd op de agenda van de OC'. De commissie suggereert te onderzoeken of het mogelijk is de presentatie- en discussietechnieken een aparte plek te geven in programma, bv. in een extra onderdeel 'Filosofie en retoriek'.

De bachelorproef die conform het advies van de vorige visitatiecommissie is ingevoerd, vormt het sluitstuk van de bacheloropleiding Wijsbegeerte en is erop gericht essentiële competenties uit de bacheloropleiding te integreren en realiseren. De student werkt onder begeleiding van een promotor die het werk ook quoteert. Uitgebreide informatie over en richtlijnen voor de bachelorproef zijn uitgeschreven in de bachelorproefinformatiebundel die te vinden is op de vakgroepwebsite en de elektronische leeromgeving Minerva. De commissie heeft tijdens het bezoek een grote steekproef bachelorproeven ingekeken en vindt de werken goed gestructureerd en professioneel.

Studenten zijn erg positief over de bachelorproef, zo blijkt uit zowel de resultaten van een focusgesprek als de getuigenissen van de studenten en recent afgestudeerden tijdens het bezoek van de commissie. Ze vinden de bachelorproef een belangrijke meerwaarde in de opleiding en geven aan zich beter voorbereid te voelen op de masterproef en dit zowel omwille van de vaardigheden die de bachelorproef hen heeft bijgebracht als om inhoudelijke redenen. De studenten zijn in het algemeen tevreden over de begeleiding die uiteraard afhankelijk is van promotor en/of student. Wel vernam de commissie dat de theoretische belasting (5 SP) niet overeenstemt met de reële inzet die veelal hoger ligt, onder meer door het enthousiasme van de studenten. De commissie suggereert hieraan de nodige aandacht te besteden via onder meer studietijdmeting. De commissie constateerde verder dat 50% van de studenten de bachelorproef niet tijdig indient. De redenen daarvan zijn niet altijd gekend bij de opleiding. De commissie vindt de opvolging van het rendement van de bachelorproef een aandachtspunt voor de opleiding.

Ook op het vlak van de studeerbaarheid vermeldt het zelfbeoordelingsrapport een aantal concrete wijzigingen die sinds de vorige visitatie in het programma zijn doorgevoerd: vanaf het academiejaar 2016-2017 worden de vakken 'Filosofische vaardigheden en methodiek I' en 'Logica I' jaarvakken in plaats van semestervakken; het vak 'Geschiedenis van de wijsbegeerte' – waarvan de inhoud reeds eerder werd aangepast om de reële studietijd in overeenstemming te brengen met de theoretische studietijd – wordt verplaatst van het tweede naar het eerste semester. Uit de bevestiging van de bachelorstudenten kwamen geen substantiële problemen met betrekking tot de studeerbaarheid naar voor. Ook tijdens het bezoek ontving de commissie geen klachten over de studeerbaarheid van het programma.

Pagina 4 van 9 De opleiding besteedde ook aandacht aan de aanbevelingen van de vorige commissie omtrent de professionalisering van het ondersteunend personeel (assistenten, doctorassistenten, praktijkassistenten, FWO-mandaathouders, projectmedewerkers...). De commissie vernam tevens dat de groep van het ondersteunend personeel werd versterkt met twee onderwijsbegeleiders – een recent geïntroduceerde functie – met een vaste aanstelling van 50% die worden ingezet om begeleiding te bieden bij verschillende vakken.

Wat de commissie verder aangenaam heeft getroffen is dat studenten uitermate lovend zijn over hun docenten en dier inzet voor de opleiding. 'Onze docenten zijn erg gemotiveerd en dragen dit over op ons', 'Ze geven op zo een manier les dat je als student wordt uitgedaagd om kritisch na te denken' en 'je ziet aan alles hoe graag zij dit doen', vertellen de studenten aan de commissie.

De opleiding gaf in haar herstelplan aan het reflecteren over en het actualiseren van de identiteit een cruciale en levensnoodzakelijke oefening te vinden. Op basis van reflectie en overleg schreef de opleiding een geactualiseerde visitatietekst die de commissie tijdens het bezoek heeft kunnen bekijken. Het valt de commissie op dat de 'nieuwe' tekst minder dan de vorige teksten de uniciteit en profilering van de opleiding weergeeft. Begrippen zoals 'pluralisme' die in de vorige tekst sleutelwoorden waren, zijn niet meer expliciet in de nieuwe tekst opgenomen. Verder kreeg de commissie tijdens de gesprekken zeer diverse antwoorden op haar vraag naar de eigenheid van de opleiding en miste ze een eenduidig verhaal. De commissie suggereert om te bekijken hoe de identiteit van de opleiding scherper kan worden gesteld in de voorliggende nieuwe visitatietekst. De commissie vindt het met name een voordeel voor een opleiding om naar de buitenwereld en haar studenten een duidelijk eigen 'gezicht' te hebben.

Concluderend is de commissie zeer tevreden over de inspanningen die de opleiding sinds de vorige visitatie heeft geleverd. De pijnpunten die door de vorige visitatiecommissie werden vastgesteld, zijn aangepakt en bijna volledig weggewerkt. De docenten engageren zich om de opleiding gezamenlijk te verzorgen en te verbeteren met een OC die een sturende rol heeft en studenten die zeer tevreden zijn over hun opleiding, hun docenten en hun betrokkenheid. De commissie is ervan overtuigd dat de kwaliteit wordt geborgd en kent dan ook de score voldoende toe aan generieke kwaliteitswaarborg 2 'onderwijsleeromgeving'.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau

De visitatiecommissie (commissie) beoordeelt het gerealiseerd eindniveau als voldoende (2013). Onderwerp niet behandeld tijdens de verkorte procedure na tijdelijke erkenning.

Eindoordeel commissie

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding Bachelor of Arts in de wijsbegeerte (academisch gerichte bachelor) voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen. Ze beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Aanbevelingen commissie

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van de commissie.

- Het visitatierapport is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Kader voor de opleidingsaccreditatie 2de ronde (8 februari 2013);
- De commissie heeft voor de externe beoordeling het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (augustus 2013);
- Het visitatierapport geeft inzicht in de samenstelling van de commissie;
- Het visitatierapport bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

Besluit¹

betreffende de accreditatie van de Bachelor of Arts in de wijsbegeerte (academisch gerichte bachelor) van de Universiteit Gent

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder de artikelen II.133-II.149, besluit de NVAO accreditatie te verlenen aan de opleiding Bachelor of Arts in de wijsbegeerte (academisch gerichte bachelor) van de Universiteit Gent. De opleiding wordt aangeboden te Gent zonder afstudeerrichtingen. De kwaliteit van de opleiding is voldoende.

De accreditatie geldt van 1 oktober 2017 tot en met 30 september 2022.

Den Haag, 25 juli 2017

De NVAO
Voor deze:

Dr. Marc Luwel
Bestuurder

Ann Verreth
(vicevoorzitter)

¹ Het ontwerp accreditatiebesluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. De instelling heeft geen gebruik gemaakt van de gelegenheid om te reageren.

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het globaal oordeel van de NVAO weer, alsook het eindoordeel.

Generieke kwaliteitswaarborg	
1. Beoogd eindniveau	Voldoende (2013)
2. Onderwijsproces	Voldoende (2016)
3. Gerealiseerd eindniveau	Voldoende (2013)
Eindoordeel opleiding	Positief

Naam instelling	Universiteit Gent
Adres instelling	Sint-Pietersnieuwstraat 25 B-9000 GENT
Aard instelling	Ambtshalve geregistreerd
Naam associatie	Associatie Universiteit Gent
Naam opleiding (Graad, kwalificatie, specificatie)	Bachelor of Arts in de wijsbegeerte
Niveau een oriëntatie	Academisch gerichte bachelor
Bijkomende titel	Geen
Opleidingsvarianten: – Afstudeerrichtingen – Studietraject voor werkstudenten	– Geen – Geen
Onderwijstaal	Nederlands
Vestiging(en) opleiding	Gent
Studieomvang (in studiepunten)	180
Vervaldatum accreditatie, tijdelijke erkenning of erkenning nieuwe opleiding	30 september 2017
Academiejaar(en) waarin opleiding wordt aangeboden ²	2016 – 2017
(Delen van) studiegebied(en)	Wijsbegeerte en moraalwetenschappen
ISCED benaming van het studiegebied	Philosophy and Ethics

² Betreft het lopende academiejaar, op het ogenblik van de accreditatieaanvraag

1. Heeft inzicht in specificiteit van de filosofie, en in de ontwikkeling van de filosofie op basis van een overzicht van haar geschiedenis.
2. Heeft inzicht in de centrale filosofische problemen op basis van een overzicht van de systematische domeinen van de filosofie.
3. Is vertrouwd met de inhoud en methoden van ten minste één andere wetenschapsdiscipline en kan deze relateren aan filosofische vraagstukken.
4. Heeft inzicht in filosofische benaderingen, stijlen en methodes.
5. Kan primaire en secundaire relevante teksten lezen (zo mogelijk in de oorspronkelijke taal) en van deze teksten een correcte analyse en een goede synthese maken.
6. Heeft kennis van en inzicht in de samenhang tussen filosofische vraagstukken enerzijds en algemene maatschappelijke en culturele fenomenen en wetenschappelijke ontwikkelingen anderzijds.
7. Kan onder begeleiding een filosofische vraagstelling formuleren, een filosofisch onderzoek verrichten dat resulteert in een tekst van beperkte omvang, of hier een mondelinge presentatie over geven.
8. Kan relevante literatuur identificeren en kritisch gebruiken en hierbij de nodige informatievaardigheden en referentietechnieken toepassen.
9. Kent de gangbare filosofische terminologieën in de opleidingstaal en kan deze accuraat gebruiken.
10. Kan abstract denken, argumenteren en logisch redeneren.
11. Kan betekenisvolle filosofische vragen identificeren in diverse actuele (maatschappelijke) debatten en op basis daarvan de ingenomen standpunten interpreteren.
12. Kan kritisch reflecteren op filosofische theorieën en standpunten en een aanzet tot kritische persoonlijke positiebepaling ontwikkelen.
13. Kan zowel schriftelijk als mondeling rapporteren aan vakgenoten, op wetenschappelijk verantwoorde wijze.

Datum validatie: 10 december 2012

2013

Voorzitter:

- Prof. dr. Jos de Mul, hoogleraar filosofische antropologie, Faculteit der Wijsbegeerte, Erasmus Universiteit Rotterdam;

Leden:

- Prof. dr. Thomas Mertens, hoogleraar rechtsfilosofie, Radboud Universiteit Nijmegen;
- Prof.dr. Marian A. Verkerk, hoogleraar zorgethiek aan het Universitair Medisch Centrum Groningen;
- Prof. dr. Frank Veltman, professor Logica, Faculteit der Geesteswetenschappen; Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica, Universiteit van Amsterdam;
- Dr. Guido Cuyvers, departementshoofd Departement Sociaal Werk, Katholieke Hogeschool Kempen (onderwijsdeskundige);
- Wouter Duckaert, student Bachelor in de Wijsbegeerte, Universiteit Antwerpen (student-lid).

De commissie werd ondersteund door Peter Daerden, secretaris.

2016

Voorzitter:

- Prof. dr. Frans Jacobs, emeritus professor moraalfilosofie, Universiteit van Amsterdam

Leden:

- Prof. dr. Han van Ruler, buitengewoon hoogleraar in de geschiedenis van de filosofie, Erasmus Universiteit Rotterdam;
- Dr. Guido Cuyvers, gepensioneerd departementshoofd Sociaal Werk, Katholieke Hogeschool Kempen;
- Mevr. Marie Vanwingh, Master of Arts in de Wijsbegeerte, KU Leuven (student-lid).

De commissie werd ondersteund door Marleen Bronders, secretaris.